



Nørrebro rykker - også med miljøet!

Arbejdsprogram 2005 – 2006

Årsplan 2005 – 2006

Succeskriterier 2005 – 2006

Lokal

Agenda 21 plan for Indre Nørrebro

2. årgang





Indhold

Introduktion og læsevejledning	3
Grundlag for Agenda 21 Centret	5
Kommunikation og formidling	7
Indsatsområder	
1) Ukrudt og andet godt	8
2) Godt for maven - og for forretningen	13
3) Sæt en prop i forbruget	15
4) Skidt - med miljøet!	20
5) Sikken voldsom trængsel...	24
6) Miljø med mere	28
Tværgående parametre, der skal sikres i hvert indsatsområde	30





Agenda 21 plan for Indre Nørrebro

Introduktion og læsevejledning

Agenda 21 Center Indre Nørrebro har nu lanceret den 2. Lokal Agenda 21 plan:

Nørrebro rykker - også med miljøet !

Planen bygger på det grundige arbejde med den 1. Lokale

Agenda 21 plan og de erfaringer, der er gjort undervejs.

Planen er opdelt i 6 indsatsområder (se nedenfor). De fungerer som gennemgående struktur for hele Agenda 21 arbejdet på Indre Nørrebro.

Vores målgruppe er de beboere og aktører på Indre Nørrebro, som i lang tid, med interesse, har set de mange miljøprojekter skyde frem, uden dog at deltage aktivt.

Denne Lokal Agenda 21 plan har ikke været genstand for en meget grundig demokratisk proces, da vi ikke mener, der er mulighed for hvert år at bruge mange kræfter på at lave en ny plan. Der har været afholdt 5 forskellige arrangementer - ét inden for hvert indsatsområde - for at inddrage borgerne i arbejdet. Der har ikke været afholdt et specifikt møde om det 6 indsatsområde, da dette er indarbejdet i hvert af de foregående 5 indsatsområder.

Desuden vil der blive afholdt et stort offentligt møde mellem miljøminister Connie Hedegaard og miljøborgmester Winnie Berndtson under temaet:

»Hvad kan nørrebroerne gøre for at nedbringe miljøbelastningen«.

Mødet vil blive afholdt, når de to miljøfrontkæmper kan finde en fælles aften.

- 1) Ukrudt og andet godt.
- 2) Godt for maven... og for forretningen!
- 3) Sæt en prop i forbruget
- 4) Skidt – med miljøet!
- 5) Sikken voldsom trængsel...
- 6) Miljø med mere...

Sådan får vi en grønnere bydel.
Grønne butikker og virksomheder.
Om el, vand & varme
Affald på den fede måde.
Om trafik.
Tværgående miljøarbejde.

.. >



Agenda 21 plan for Indre Nørrebro



Agenda 21 plan for Indre Nørrebro

Under læsningen er det vigtigt at holde sig for øje, at arbejdet med de 6 indsatsområder er på forskellige trin i processen og derfor præsenteres lidt forskelligt. Som udgangspunkt har hvert indsatsområde dog følgende disponering:

- Definerings af indsatsområde
- Status for aktiviteter
- Arbejdsprogram frem til og med 2006
- Arbejdsprogram for 2005
- Årsplan 2005
- Årsplan 2006
- Samarbejdsparter
- Succeskriterier 2005
- Succeskriterier 2006
- Idébank

Vi betragter Agenda 21 plan som en »organisk« plan, der skal revideres og suppleres gennem perioden.

Miljøtrafikugen er integreret i afsnit 5: »Sikken voldsom trængsel... » og Miljøfestivalen er integreret i afsnit 6: »Et grønnere Nørrebro«.

Yderligere information om Agenda 21-planens debatperiode kan ses på Agenda Centrets hjemmeside www.norrebro.nu

Kommentarer kan e-maileres til debat@norrebro.nu .

På www.norrebro.nu kan man desuden følge med i implementeringen af planen.

God læselyst





Grundlag for Agenda 21 Centret

Indre Nørrebro er et virvar af projekter, foreninger og organisationer – en bydel, som er fantastisk til at sætte fokus på aktuelle problemstillinger. Ingen anden bydel har sat sit præg på Københavns udvikling som Indre Nørrebro. Inden for miljøarbejdet har en række aktører i bydelen været med til at sætte Indre Nørrebro i centrum som et sted, der har været, og fortsat skal være, en dynamo for udviklingen i Københavns Kommune.

Agenda 21 Center Indre Nørrebro skal indfange, systematisere, koordinere og ikke mindst fastholde energien i miljøarbejdet. Agenda 21 Center Indre Nørrebro skal være med til at sikre en fælles platform for den alsidige faglige viden og de brede erfaringer, der findes i bydelen. Hermed opnås en synergieffekt, og erfaringerne fastholdes i bydelen.

De overordnede mål med centret kan opdeles i to hovedmålsætninger:

- Støtte, udvikle og fastholde helhedsorienterede miljøprojekter i et tæt samarbejde med andre lokale aktører
- Skabe lokal dialog om væsentlige miljøspørgsmål herunder kommunens miljøpolitik

For at nå disse hovedmål er der i opbygning og organisering af centret lagt vægt på følgende:

- En stærk lokal forankring af centret, som sikrer, at aktiviteterne tænkes helhedsorienteret og gennemføres med aktiv deltagelse af bydelens borgere, institutioner, foreninger og erhvervsliv
- Centret har en bred faglig viden, som bygger på forslagsstillernes opbyggede ekspertise, hvilket fremmer et kvalificeret med- og modspil til overordnede miljøspørgsmål og til kommunens miljøpolitiske udspil. Ligeledes vil et stærkt fagligt netværk bag centret inspirere og motivere til aktiv deltagelse fra både borgere, institutioner og erhvervsliv i bydelen

Opsøgende arbejde

Et væsentligt element i de enkelte aktiviteter er at inddrage borgerne og eksisterende netværk. Således at det fx ikke er centret, der udfører aktiviteter for bydelens virksomheder, men at aktiviteter udføres i et tæt samarbejde, hvorved begge parter føler et ansvar for udvikling og gennemførelse af projektet. I de årlige Lokale Agenda 21 planer vil der for hver enkelt aktivitet blive redegjort for, hvordan disse skal udvikles og gennemføres med inddragelse af relevante aktører i bydelen.

Centret vil løbende inddrage nye samarbejdsparter. Således vil fx et regnvandsprojekt ikke kun blive en teknisk løsning med aflastning af afløbssystemet eller drikkevandsbesparelse. Projektet vil, som en naturlig del, inddrage kunst, sanseoplevelser, helbredelse, sociale og kulturelle dimensioner.

For at fremme en sådan proces, hvor stadig flere aktører involveres aktivt er det vigtigt med en åben dialog om centrets aktiviteter – både de igangværende og forslag til nye. Artikler og annoncer for løbende aktiviteter i **Nørrebro Avis** og **PåGaden** vil sammen med centrets hjemmeside informere bydelen om aktiviteterne. Et vigtigt element er gennemførelse af forskellige uddannelsesforløb, der kvalificerer lokale aktører til at være miljøansvarlige. Fx inden for institutioner, boligforeninger, gårdlaug og virksomheder.



Agenda 21 plan for Indre Nørrebro

Styrke eksisterende og nye netværk

Centret er baseret på en bred opbakning fra boligforeninger, miljøforeninger, indvandernetværk, erhvervsliv, sociale og kulturelle institutioner og skoler, hvilket er fundamentet for at sikre et godt og tæt samarbejde. Bydelen har tradition for at arbejde på tværs af traditionelle faggrænser, hvor projekter kombinerer fx miljø-, sociale -, integrations-, erhvervs- og undervisningshensyn.

Indre Nørrebro har mange stærke aktører, som med rammerne i et Agenda 21 Center kan finde en platform til at udvikle samarbejdsrelationer, der tager udgangspunkt i at styrke bydelens miljø.

Lokal dialog om væsentlige miljøspørgsmål

Indre Nørrebro har tradition for at skabe debat og dialog om væsentlige samfundsmæssige spørgsmål såsom byudvikling og boligpolitik, integration, trafik osv. Der eksisterer således en række aktører, fx lokalavisen **PåGaden** og **Nørrebro Radio**, som har års erfaring i at kommunikere væsentlige problemstillinger. Agenda 21 Center Indre Nørrebro vil være med til debatten om miljøet, der bliver sat i centrum.

Netværksopbygning mellem centrene, kommunen og forsyningsvirksomhederne

Mange af forslagsstillerne har et godt og tæt samarbejde med de mange aktører rundt omkring i byen, som forventes at blive vigtige brikker i miljøarbejdet, fx netværket af Grønne Guider og netværket af lokale Agenda 21 grupper. Centret udbygger naturligt et netværk med de øvrige Agenda 21 centre og deres aktører.

Ligeledes vil tidligere kontakter og erfaringer fra samarbejdsprojekter med kommunen og de forskellige forsyningsvirksomheder blive inddraget i planlægning og gennemførelse af centrets konkrete aktiviteter.

Nye samarbejdsrelationer

Agenda 21 Satellitten på Østerbro fungerer som en selvstændig enhed under Agenda 21 Center Indre Nørrebro. Arbejdet foregår autonomt og ledes af Agenda 21 gruppen på Østerbro, der har egen Lokal Agenda 21 plan.

Organisering.

Centret er organiseret med en centerleder, som er daglig ansvarlig samt en sekretariats- og økonomiansvarlig. Herudover er der tilknyttet 5 tovholdere, en for hvert indsatsområde, samt en række lokale aktører, der bliver inddraget i specifikke funktioner og projekter.

Modellen er at minimere de faste udgifter og sikre en optimal udnyttelse af eksisterende lokale ressourcer. En vigtig prioritering bliver, at centret skal arbejde på at skaffe supplerende fondsmidler, således at der løbende bliver økonomi til at igangsætte nye projekter.



Agenda21 plan for Indre Nørrebro

Kommunikation og formidling

Alle dele af processerne i Agenda 21 Centrets arbejde bliver registreret som en del af vores åbne image. Hver arbejdsgruppe får således et afsnit af web-sitet: www.nørrebro.nu stillet til rådighed, mens projektet kører, hvor man kan diskutere projektets udfald og komme i direkte kontakt med de ansvarlige. Nørrebro-borgere vil ligeledes kunne bruge web-sitet til fx bestilling af ladebatterier fra udlånsordningen.

Ligeledes vil information om arrangementer m.v. altid være tilgængelig på web-sitet. På web-sitet kan man følge forløbet af samtlige igangværende og afsluttede projekter. Denne website-model fremmer desuden afrapporteringen, idet denne vil blive opdateret løbende og sat i system på sitet. Vi bruger denne model til direkte afrapportering af vores aktiviteter.

Agenda 21 Centret på Blegdamsvej 4B er åbent dagligt og tilbyder bl.a. arbejdspladser til borgere, der ønsker at igangsætte miljø- projekter. I receptionen er der skiftende udstillinger med relation til de 6 indsatsområder. På Centret kan man få information om alt lige fra plantning af roser over udskiftning af energipærer til opsætning af solcelleanlæg.



Agenda21 plan for Indre Nørrebro



1) Ukrudt og andet godt

En grønnere bydel med styrkelse af den biologiske mangfoldighed

Definition af indsatsområde

Et væsentligt grønnere bybillede skal nås gennem målrettet beplantning og funktionel udsmykning af gader og mindre pladser, gårde, facader og tage.

Agenda 21 Centret skal inddrage forgrønning i bredest muligt omfang i alle centrets projekter. Agenda 21 Centret vil bidrage med viden og erfaring omkring beplantning samt mulige tilskudspuljer inden for dette område.

Agenda 21 Centret skal generere idéer til inspiration for nye lokale projekter samt gennemføre kampagner, der fremmer aktiviteter omkring beplantning.

Status for aktiviteter

Afsluttede projekter og igangværende projekter under Agenda 21 Center Indre Nørrebro

- ca. 60 ejendomme og deres facader herunder forretninger (alle ejerforhold er repræsenteret) er blevet grønnere og forskønnet med 650 roser, klematis og meget mere
- Beplantning af facader i Andelsforeningen Jo-jo, Struenseegade / Hans Tavsens Gade, Irmagården og andre mindre ejendomme
- Iværksætning af forgrønningen i Peter Fabers Gade
- Iværksættelse af forgrønningen på multipladsen i Sankt Hans Gade
- Gårdlaug, handlende, lokale beboere og kommunen gennemfører løbende projekter på området

Tidligere projekter i kvarteret

- Have-på-en-nat, et socialt økologisk projekt
- Byhaver, baseret på permakulturelle principper i karréer og institutioner
- Assistens Kirkegård blev allerede omlagt til økologisk dyrkning for mange år siden, hvor dette ikke var almindeligt. I den forbindelse har kirkegården etableret et område med gamle danske planter
- Folkets Park - et vildt sted, der rummer en stor bredde af aktiviteter fx broernes eneste bålplads
- Nytehaver langs Stengade, som et vigtigt element i integrationsarbejdet
- Erfaringer med græstage/stenurt bl.a. på den økologiske daginstitution Stenurten



Arbejdsprogram frem til og med 2006

Målet for aktiviteterne er at bidrage til et mere grønt kvarter med en øget biologisk mangfoldighed. Initiativerne skal skabe bedre livsbetingelser for mennesker og dyr i bydelen og bygge på permakulturelle principper.

En bydel, der både kan rumme det vilde og det friserede.

Målet er endvidere at sikre, at der bliver etableret tilsvarende grønne områder og gerne flere i bydelen, når man nedlægger grønne områder i bydelen

Eksisterende grønne områder skal åbnes mere for offentligheden, hvor det er hensigtsmæssigt og muligt.

Der skal ske en bedre integration af de grønne områder med nærmiljøet.

Arbejdsprogram for 2005

I 2005 fortsættes arbejdet med at forvandle kedelige, grå gader til blomstrende miljøer med biologisk mangfoldighed. Disse gader skal udover at være til glæde for de lokale beboere og handlende virke som eksempler til inspiration for andre. Facadebeplantninger, blomster, mindre buske og træer i bydelen skal fortsat have høj prioritet i 2005.

Med fuld finansiering af blomster og mindre planter, stativer og jord via foreningen »Opzoomerne i Danmark« samt et tilskud til hvert træ er et vigtigt fokus, at beboere og handlende selv kan gøre noget for at højne kvaliteten af deres egen gade såvel miljømæssigt som æstetisk. Dette på en simpel, økologisk og overskuelig økonomisk måde. Projektet vil bestå af elementer, der som en skabelon kan anvendes for tilsvarende projekter andre steder i bydelen.

Vi skal sørge for, at Agenda 21 Center Indre Nørrebro og Opzoomerne er mere synlig under plante- aktionerne.

Sideløbende opdateres pjece fra 2004 med information om: - »hvordan man kommer i gang«, - hvornår og hvordan man ansøger kommunen om tilladelser og økonomisk støtte, - hvilke forholdsregler, der skal tages i forbindelse med valg af sted til placering af træet, - vejledning i valg af træ, - hvordan man sikrer, at plantehullet er korrekt udført m.m.

I denne pjece indgår tillige nye billeder af planteprojekter, revision af hhv. anlægsbeskrivelse, model til inddragelse af beboere samt henvisninger til fonde mm. I de enkelte projekter overvejes forskellige promoveringer af resultatet, fx gennem officiel indvielse af den »nye« gade, hvor den lokale presse inviteres.

Der skal arbejdes med de grønne områder, der ikke er velsete i dele af det politiske rum.

Målet er, at disse områder som fx Folkets Park sikres en forsvarlig vedligeholdelse, hvorved områderne opnår/ bevarer en rimelig standard ift. de lokale brugere af områderne.



Vi skal støtte bebyggelser /gårdlaug med renoveringer af deres gårdrum.
Der arbejdes med at etablere en lokal plantecentral til opbevaring og bytte af træer, buske mm.
Vi skal bruge kompostjord produceret i gårdene, »made in Nørrebro«, til planteaktioner.

Årsplan 2005

- Information og opsøgende arbejde ift. til at få endnu flere lokale beboere og handlende inddraget i beplantningsprojekter
- Udarbejdelse af en oversigt over forgrønnelsen af bydelen – step by step.
- Etablering af lokal plantecentral til opbevaring og bytte af træer, buske mm.
- I samarbejde med bl.a. Ornitologisk Forening fortsættes udvikling og gennemførelse af aktiviteter, som kan bidrage til en større og mere varieret bestand af dyreliv i bydelen.
- I samarbejde med bydelens gårdlaug gennemføres inspirationsture samt undervisningsforløb omkring bl.a. permatulturelle principper.

Årsplan 2006

- Information og opsøgende arbejde ift. til at få endnu flere lokale beboere og handlende inddraget i beplantningsprojekter
- Udarbejdelse af en oversigt over forgrønnelsen af bydelen – step by step
- I samarbejde med bl.a. Ornitologisk Forening fortsættes udvikling og gennemførelse af aktiviteter, som kan bidrage til en større og mere varieret bestand af dyreliv i bydelen

Samarbejdsparter

Beboerforeninger, institutioner, gårdlaug, andels - og ejerforeninger, almennyttigt boligbyggeri, gadelaug, Københavns Kommune, Ornitologisk Forening, Naturvejlederne i Vej og Park samt lokale handlende.

Succeskriterier 2005

Succesen i 2005 måles på processen med at få projekter struktureret og formuleret:

- Pasningsvejledning til planter udarbejdes
- Etablering af en lokal plantecentral til opbevaring og bytte af træer, buske mm.
- Gennemføres 5 konkrete projekter i samarbejde med beboere og beboerforeninger
- 500 planter, buske og lign. udplantes
- 10 vejtræer
- 100 fuglekasser
- 2 nyttehaver i De Gamles By indgår i en eller flere daginstitutioners dagligdag med beplantninger og grønsager



Succeskriterier 2006

- Gennemføres 5 konkrete projekter i samarbejde med beboere og beboerforeninger.
- 500 planter, buske og lign. udplantes
- 10 vejtræer
- 100 fuglekasser

Idébank

I 2004 blev der i Miljøtrafikugen gennemført en idékonkurrence med forslag til en helhedsplan for området: Stengade, Folkets Park, Baggesensgade m.m. Planen skulle sikre en sammenhæng mellem gader og rekreative områder. Det er oplagt at følge op på disse forslag og arbejde videre med fx vinderforslaget og undersøge opbakningen til hele eller dele af planen for dernæst at støtte op om en realisering af planerne.

Der er forslag om at få åbnet for 'den grønne skat', som man kan betegne området 'De Gamles By'. I det omfang det er muligt og forsvarligt laves en helhedsplan for at opnå en bedre udnyttelse af området. Det er oplagt at få en debat i gang omkring dette område og dets muligheder. Beboere, ledelsen i De Gamles By, børneinstitutioner og naboer er oplagte deltagere i denne debat. Man kunne forestille sig, at det meget store rekreative område, der her er tale om, kunne nå en bredere målgruppe, som kunne få glæde af dette. Endvidere kunne børneinstitutioner i De Gamles By og forældrebestyrelser i disse gå sammen omkring at få defineret ønsker til en fælles legeplads, nyttehaver, naturværksted eller andre fællesområder. Forvaltningerne, der er tilknyttet De Gamles By, skal ligeledes deltage i debatten.

Der er ønske om at få indflydelse på den del af den grønne cykelrute, som løber på Indre Nørrebro. Et projekt kunne være, at der tages kontakt til Københavns Kommune med henblik på at påvirke. Processen, der er i gang. Der kunne udarbejdes et projekt, som omfatter etablering af fællesfaciliteter i form af borde, bænke, grillmuligheder samt beplantningen for denne del af ruten. Det er et ønske at få cykelruten tættere på City og til havnen på Østerbro.

Et projekt, der får integreret grønne områder og legepladser i Sjællandsgade er ligeledes oplagt. Der skal mere gang i facadebeplantningen i bydelen. Der kan hentes inspiration fra Vesterbro, Vestergror og Byhave Netværket.

Der skal arbejdes på at få fonde/sponsorer ind over som en fast del af projekter, det kunne fx være i forbindelse med etablering af vejtræer.

Der skal gøres et forsøg på at få vejtræer med som en naturlig del af vejbump, når disse etableres.

Et fremtidigt projekt kan være at udarbejde et design til at udligne trykket mellem gårdrum og gaderum.



Der er muligheder for taghaver flere steder i byen, fx på toppen af Fakta på hjørnet af Nørrebrogade og Ravnsborggade samt på parkeringshuset ved Irma i Rantzausgade. Der kan sættes fokus på dette område, og udvikles forslag til udnyttelse af disse arealer. Der skal laves spontane aktioner med beplantning som tema. Der kan laves aftale med planteskoler om at aftage af ikke - salgbare (skæve eller bare sjove) planter/træer, der kunne opbevares på Agenda Centret for salg/foræring til interesserede. Dette kunne øge beplantningen i bydelen, da det er økonomisk overskueligt. Forgrønning af Søerne, hvor man kan bløde kanter op og lave 'ude steder' for ophold. Indarbejdelse af beplantning og nyttehaver i skolernes undervisning – det skal være et omdrejningspunkt i skolernes aktiviteter.





2) Godt for maven - og for forretningen

Definition af indsatsområde

Vi skal udbrede økologiske varer mest muligt på Indre Nørrebro. Vi vil være det sted i Danmark, der »omsætter« mest økologi.

Status for aktiviteter

Vi har grøntsagsposeordning for biodymaniske, økologiske grøntsager.
Vi har afholdt 3 events for at formidle økologi til forbrugere: 1. Maj, Kvarters Festivalen 2004 og Kulturnatten. Desuden har der været 2 busture til økologiske landbrug.

Arbejdsprogram frem til og med 2006

Vi skal fastholde og videreudvikle, at Indre Nørrebro, er det sted i Danmark, hvor der bliver solgt flest økologiske produkter.
Højnelse af kvaliteten af de økologiske varer gennem uddannelse af personale i detailhandlen.
Information om økologisk varer til forbrugerne skal fortsættes.

Arbejdsprogram for 2005

Vi skal fastholde og videreudvikle vort store salg af økologiske varer på Indre Nørrebro.
Vi vil sætte fokus på de økologiske grøntsagers kvalitet gennem højnelse af kvaliteten i butikkerne, bl.a. ved uddannelse af de personer, der bestiller, håndterer og sælger i detailhandlen.
Desuden ønsker vi at få flere indvandrergrønthandlere til at sælge økologiske varer.
Information om økologisk varer til forbrugerne gennem information og inspirationsture.

Årsplan 2005

Der skal gennem kursusvirksomhed sikres uddannelse af personale/disponenter i detailhandlen for højnelse af kvaliteten af de økologiske varer specielt grøntsager. Videreudvikling gennem ERFA-grupper for ovennævnte.
Desuden skal vi prøve at få indvandrergrønthandlerne til at forhandle flere økologiske grøntsager – inspireret af kursusvirksomheden.
Information om økologiske varer til forbrugerne skal fortsættes.

Årsplan 2006

Videreudvikle kursus og derigennem uddannelse af personale/disponenter i detailhandlen for højnelse af kvaliteten af de økologiske varer.
Desuden skal få indvandrergrønthandlerne til at forhandle flere økologiske grøntsager - inspireret af kursusvirksomheden.
Information om økologisk varer til forbrugerne skal fortsættes.



Samarbejdsparter

Lokale handlende herunder indvandrergørthandlere.

Succeskriterier 2005

- Etablere en ERFA-gruppe for højnelse af kvaliteten af de økologiske varer
- Uddannelse af personale/disponenter for højnelse af kvaliteten for grønsager
- Få nogle indvandrergørthandlerne til at forhandle flere økologiske grønsager
- Information om økologisk varer til forbrugerne skal fortsættes, fx på Kvarterets Festivalen 2005

Succeskriterier 2006

- ERFA gruppe for højnelse af kvaliteten af de økologiske varer fortsætter
- Kvalitetskurser til højnelse af kvaliteten for økologiske varer, til personale/disponenter i detailhandlen
- Få endnu flere indvandrergørthandlerne til at forhandle flere økologiske varer
- Information om økologisk varer til forbrugerne skal fortsættes, fx på Kvarterets Festivalen 2006

Idébank



3) Sæt en prop i forbruget

Reduktion i bydelens ressourceforbrug indenfor energi og vand

Definition af indsatsområder

- Nedsætte vand og energiforbrug i boliger, institutioner og erhverv
- Information og rådgivning til borgere om ressourcebesparelser
- Igangsætte konkrete aktiviteter, der demonstrerer og fremmer reduktion af ressourceforbrug
- Inddrage borgerne i dette arbejde og støtte lokale aktører
- Opbygning af netværk i bydelen
- Lokal dialog om væsentlige miljøspørgsmål

Den primære målgruppe for aktiviteterne er boligforeninger (bestyrelser, aktive beboere, ejendomsfunktionærer), både allerede aktive foreninger – og foreninger, hvor der er meget at spare. Desuden er bydelens beboere, institutioner og erhverv relevante målgrupper. De forskellige aktiviteter har forskellige målgrupper.

Status for aktiviteter

De seneste år er der i bydelen gennemført en række vigtige miljøprojekter, inden for området energi- og vandbesparelser og vedvarende energi. Baggesensgade, Det Genanvendelige Hus i Korsgade og Bo90 er eksempler på både gammelt og nyt byggeri, hvor ressourcebesparelse, alternativ forsyning og miljøvenlige byggematerialer er brugt.

Der har været projekter med grønne regnskaber både for bydelen og i nogle boligforeninger samt vandsparekammer og opsætning af vandmålere. Alle projekter gennemført i samarbejde mellem boligforeninger, organisationer og offentlige myndigheder.

FSB Blågården, hvor en del projekter er foregået, har også en lokal ansat miljømedarbejder. Der er etableret en Økologiske Daginstitution, 'Stenurten', i bydelen, og nogle af byens medborgerhuse arbejder med miljøstyring.

I løbet af 2004 er der lavet 4 forslag til solcelleanlæg: Peter Fabersgade, Nørre Alle Medborgerhus og 2 på Assistents Kirkegård, som har opnået tilsagn til finansiering fra Sol1000-programmet og fra Københavns Kommunes pulje til vedvarende energi. I samarbejde med Københavns Energi, de 2 andre agenda centre og grøn guide i Valby er der igangsat et lejlighedsprojekt, hvor lejligheder besøges og besparelsesmuligheder gennemgås. Endvidere er der ved at blive udviklet værktøjer til at udføre sådanne aktiviteter. Der er etableret en samarbejdsgruppe inden for ressourceområdet mellem KE og de 3 agendacentre.

Det grønne regnskab for bydelen i 1998 viste, at el- og varmekonsumet i boligene lå lidt under københavnergennemsnittet, medens vandforbruget ligger højere end gennemsnittet i København, og en del fra kommunens mål på 110 liter pr. person i døgnet.



Arbejdsprogram frem til og med 2006

Inklusive idébank for aktiviteter

Vejledning og rådgivning af borgere m.fl.

Etablering af en synlig vejledningsservice inden for ressourcebesparende alternativer, således at borgere, institutioner og erhvervsfolk har nem adgang til hjælp til at forbruge mindre. Det tilstræbes, at vejledningmateriale bliver tilgængeligt på flere sprog. Udarbejdelse af materiale om el- og vandbesparelser på arabisk og tyrkisk og evt. flere sprog. Have relevant materiale folk kan få med. Folk skal støttes med udgangspunkt i deres interesser og 'problemer'.

Udstilling af løsninger på centeret. Rundvisninger som inspiration.

Homeparties

Eftermiddags-/aftenarrangement i en boligforening, afholdt i en lejlighed, hvor det konkret gennemgås, hvad der kan gøres inden for el, varme, vand, affald.

Lejlighedsprojekt

Gennemgang af lejligheder med anvisning af besparelsemuligheder for el, vand og varme. I forbindelse med lejlighedsprojektet udarbejdelse værktøjer til lejlighedsgennemgang, som kan bruges af miljømedarbejdere, ejendomsfunktionærer, agenda centre (fx i forbindelse med Homeparties), m.fl.

Startpakke - boligforeninger

Udarbejdelse af vejledninger og materiale om ressourcebesparelser, som er målrettet boligforeninger (bestyrelser, ejendomsfunktionærer) i samarbejde med Københavns Energi (herunder materialet i lejlighedsprojekt). Oprette en service: Hvordan kan I bruge jeres ELO-rapport (Energiledelsesordning) og ELO-tal? Uddannelse af ejendomsfunktionærer (gårdmænd, varmemestre). Skabe (ERFA-)netværk mellem ejendomsfunktionærer i forbindelse med uddannelse.

Grønne regnskaber i boligforeninger

Skabe interesse for og støtte boligforeninger i at udarbejde grønne regnskaber og bruge dem. Data kan fås fra Københavns Energi. Stille letoverskuelige vejledninger og skabeloner til rådighed, der gør det nemt for boligforeninger at lave grønt regnskab og miljøhandlingsplan. Afholde aftenskolehold i grønne regnskaber, hvor deltagerne, i forbindelse med kurset, udarbejder grønne regnskaber og miljøhandlingsplaner for deres egen boligforening.

Uddannelse – indvandrere

Foredrag for indvandrere som del af sprogkursus og introduktion til Danmark. Udarbejdes i samarbejde med dagcentre, sprogskoler, boligforeninger, o.a.



Miljøstyring i bydelens institutioner

Etablering af miljøstyring i bydelens institutioner med fokus på de mindre institutioner - i samarbejde med Dogme 2000. Analyse af, hvor barriererne er for de mindre daginstitutioner. Arbejde for øget selvstyre i institutionernes økonomi, således at den enkelte institution selv kan råde over opnåede besparelser.

Skoler

Ressourcebesparende aktiviteter på skolerne, som samtidig inddrager børn og unge, hvor fx kompostering og affaldssortering, regnvandsanlæg i skolegården og energibesparelser indgår, som en integreret del af undervisningen. Kobling af undervisning og forbrug. Formidle viden om materiale til skolerne.

Butikker

Gennemføre energitjek i samarbejde med KE og de andre agendacentre.

Årsplan 2005

- Vejledning af borgere og boligforeninger, der henvender sig på Agenda centret
- Opdatering af materiale og udstilling på centeret, herunder el-måler, sparepærer mm. til udlån
- Afholdelse af homeparties, bl.a. for indvandrerkvinder
- Lejlighedsprojektet – opfølgning på besøgte lejligheder og udvikling af værktøjer
- Støtte gennemførelsen af de 4 solcelleanlæg, der er opnået støtte til
- Undersøge mulighederne for at etablere et solcellelaug på Indre Nørrebro
- Deltage i SolarCity netværket
- Tilbyde boligforeninger tjek af stand-by forbrug i lejligheder
- Støtte boligforeninger i at udarbejde grønne regnskaber
- Arbejde for at lave vandsparekampagne for boliger med særligt højt vandforbrug sammen med KE
- Arbejde for at netværksted for gårdmænd bliver demonstrationshus for miljøvenligt og ressourcebevidst byggeri
- Forsøge at få etableret opsamling og nedsivning af regnvand på Indre Nørrebro
- Lave energitjek i butikker i samarbejde med KE
- Deltage i samarbejdsgruppe med KE, agendacentre og evt. andre



Årsplan 2006

- Vejledning af borgere og boligforeninger, der henvender sig
- Opdatering af materiale og udstilling på centeret, herunder el-måler, sparepærer mm. til udlån
- Afholdelse af homeparties, bl.a. for indvandrerkvinder
- Lejlighedsprojekt – bruge de udviklede værktøjer og udbrede dem til boligforeninger, m.fl.
- Etablere et solcellelaug på Indre Nørrebro (hvis det har vist sig muligt)
- Deltage i SolarCity netværket
- Tilbyde boligforeninger tjek af stand-by forbrug i lejligheder
- Tilbyde boligforeninger støtte til at udarbejde grønne regnskaber
- Bruge netværksted for gårdmænd som demonstrationshus (i det omfang det er lykkedes at etablere spændende og nye løsninger)
- Deltage i samarbejdsgruppe med KE, agendacentre og evt. andre

Samarbejdsparter

Beboere, boligforeninger, skoler, dagcentre/kvindeklubber, mindre forretninger, Københavns Energi.

Succeskriterier 2005

- Opdateret materiale, der sikrer kvalificeret vejledning af borgere/boligforeninger, som henvender sig
- Afholdelse af minimum 5 homeparties
- 3 afholdte foredrag/arrangementer for indvandrere
- Minimum 1 regnvandsopsamlingsanlæg gennemført
- Der er fulgt op på, hvor meget el, vand og varme, der er sparet i de 18 lejligheder fra 1. fase i Lejlighedsprojektet, og der er udviklet værktøjer til fremtidige lejlighedsbesøg.
- 3-4 solcelleanlæg er etableret
- Netværksted for gårdmænd opfylder minimum kravene i 'Miljøorienteret byfornyelse og nybyggeri'
- Der er lavet energitjek i 5 butikker.

Succeskriterier 2006

- Opdateret materiale, der sikrer kvalificeret vejledning af borgere/boligforeninger, som henvender sig
- Afholdelse af minimum 5 homeparties
- 3 afholdte foredrag/arrangementer for indvandrere
- Værktøjerne udviklet i lejlighedsprojektet er tilbudt boligforeninger i bydelen.
- Udstillings-/formidlingsaktiviteter på netværksted for gårdmænd



4) Skidt - med miljøet!

Reduktion i bydelens ressourceforbrug indenfor affald

Definition af indsatsområde

En reduktion i bydelens ressourceforbrug inden for affald skal nås gennem en målrettet forbedring af affaldssorteringen. Hermed kan genbruget øges og mængden af restaffald mindskes. En reduktion skal tillige nås gennem en målrettet indsats for at øge opmærksomheden overfor affaldsminimering.

Agendacentret skal generere ideer til inspiration for nye lokale projekter samt gennemføre kampagner, der fremmer aktiviteten omkring affaldssortering.

Status for aktiviteter i 2004

Vi har fastholdt, at ca. 25% af bydelens beboere sorterer deres affald efter »Nørrebro Affaldsmodel« med øget affaldssortering og genbrug, herunder lokal kompostering. Aktive beboere har i samarbejde med de grønne gårdmænd spillet en helt central rolle i gennemførelse med implementering og drift af de oprettede miljøstationer.

Gårdmandsnetværket fungerer stadig, men måske ikke med samme entusiasme som tidligere. Der arbejdes med at forbedre indsamlingen af de store fraktioner såsom papir, pap og glas.

Arbejdsprogram frem til og med 2006

Igangsættelse af nye aktiviteter for at forbedre kvaliteten af de enkelte fraktioner og for at få flere i bydelen til at sortere efter Nørrebro Affaldsmodel. Dette med heraf følgende nedbringelse af affaldsmængderne ved øget sortering og genbrug samt ved affaldsminimering.

Kampagner i forhold til småerhverv

Arbejdsprogram 2005

- Forbedre affaldssortering ved fraktionskampagner og etablering af miljøstationer
- Øge fokus på formidlingsdelen og evaluere, hvilke virkemidler, der får folk til at gå i gang med at sortere, og hvordan fortsættelsen af affaldssorteringen sikres. Endvidere at øge brugen af det offentlige byrum (fx biblioteker, medborgerhuse, cafeer, torve) til at synliggøre affaldssortering
- Styrke gårdmandsnetværket og skabe ny dynamik i dette forum opsamling af arbejde med kompostområdet
- Påvirke den politiske scene for affaldsområdet med erfaringer fra bydelen ved konkrete henvendelser eller aktioner
- Der skal arbejdes med kompostproblematikken for at understøtte de folk der kompostere.
- Vi skal undersøge, om vi kan hjælpe grønthandlerne, med deres store mængder af grøntsager, der i dag sendes til forbrænding. Kan det komposteres/bioforgasses?



Organisering af arbejdet med affaldsnetværket som base for ideer og aktiviteter. Netværket fungerer som et åbent forum. Arbejdet skal tage hensyn til beboersammensætningen på Indre Nørrebro - derfor skal der i de enkelte aktiviteter tages højde for de tværkulturelle baggrunde.

Årsplan 2005

Fraktioner

Det er stadig målet at sætte øget fokus på affaldsfraktionerne *pap, papir og batterier*, da disse fraktioner mængdemæssigt fylder meget, og de er konkrete for beboerne at forholde sig til. Vedr. *Pap* bør det fortsat undersøges, om en anden type beholder med gitterstruktur kan forbedre kvaliteten af papindsamlingen ud fra den tanke, at indholdet i beholderen synliggøres mere for beboerne.

Indsats for at få *elektronikaffaldet* over i beholdere, der er velegnet.

Desuden er der brug for at få sat fokus på fraktionen *farligt affald*.

Der ønskes igangsat pilotforsøg med en ny fraktion bestående af *flamingo*, da dette materiale fylder meget i restaffaldet.

Miljøstationer

Målet er at få oprettet miljøstationer i to nye boligområder for at udbrede Nørrebro Affaldsmodel til en større del af bydelen. Dette vil ske ved research i boligområder og efterfølgende kontakt til disse.

Desuden er målet at indgå i samarbejde med R98 om at forbedre byttekonceptet i Kvarters-miljøstationen i Gartnergade samt være med i planlægning og etablering af den nye Kvartersmiljøstation i Møllegade.

Gårdmandsnetværk

Konsolidere gårdmandsnetværket samt få flere gårdmænd engageret i netværket

Etablering af affaldsfagligt forum

Afholde gårdmandsmøder/konferencer

Støtte arbejdet i 'Blå Kapel'

Kompostområdet

Erfaringsopsamling af arbejdet med kompostering på Indre Nørrebro samt forslag til, hvordan vi kommer videre med arbejdet

Politisk påvirkning

Fokus på formidlingsdelen: Hvordan trænger vi bedst igennem med vores input?

Konkrete henvendelser eller aktioner



Samarbejdspartnere

Gårdmænd – gårdsdlaug – beboerforeninger – almennyttigt boligbyggeri – ejerforeninger – småerhverv – indvandrergupper - R98 – Miljøkontrollen – andre lokale Agenda-centre

Succeskriterier i 2005

- Fastholdelse af sortering i boligområder, der er startet med affaldssortering før 2004
- Undersøge muligheden for indsamling af flamingo
- Etablere 2 miljøstationer
- Forøge indsamlingsmængden af fraktionerne pap-papir-batterier.
- Erfaringsopsamlings initiativ.
- Kompost erfaringsopsamling, tage nye initiativer.
- Renovering af Gartnergade Kvartersmiljøstation
- Etablering af Kvartersmiljøstation i Møllegade med plantebyttcentral.
- Udflugter for gårdmænd / bestyrelser og andre interesserede
- Sætte fokus på, hvordan vi får de to tværgående parametre indarbejdet

Succeskriterier i 2006

- Opdatere hjemmesiden www.rentskrald.dk
- Styrkelse af samarbejdet med indvandrerforeninger, småerhverv samt andre Agenda 21 centre
- Etablere 2 miljøstationer

Idébank

- Problem med ejendomme uden gårdmænd, hvordan organiseres arbejdet. Hjælp til at få gårdmænd dér, hvor der ikke er ansatte
- Kampagne materiale om, hvordan man kommer i gang, hvordan lancerer og bruger vi eget materiale
- Hvorfor siger vi ikke til folk, at der er pligt til at sortere, (gulerod / straf)
- Problem med interesse for affaldssortering i ungdomsboliger, da folk bor der relativt kort tid og ikke har den store interesse i deres nærmiljø
- Vise at flere gårdmandstimer fx til affaldssortering får en positiv effekt på hele gården som sådan, miljømæssigt og socialt
- Uddannelse og information nødvendig
- Små ejendomme med 1 –5 opgange har større problemer med affaldssorteringen
- Lav reklamebannere for miljøstationerne
- Småerhverv i boligkarreerne skaber ofte problemer i den daglige drift for gårdmændenes arbejde med affaldssortering. Indsatsen skal styrkes med henblik på at få flere småerhverv til at sortere samt forbedre sorteringen hos dem, der allerede sorterer



- Affaldsminimering fortsætte arbejdet fra 2004 med at skabe debat om smid-væk mentalitet, opmærksomhed om produktkvalitet og muligheder for genanvendelse, arrangere udstillinger i bydelens offentlige institutioner og offentlige rum
- Formidling og brug af det offentlige rum fortsætte arbejdet fra 2004 med i langt højere grad end nu at bruge det offentlige rum (fx biblioteker, medborgerhuse, udvalgte cafeer, torve) til at synliggøre affaldssortering. Tanken bag dette er, at det giver nye indtryk af problemstillingerne hos borgerne at se fx en gitterbeholder med pap stående i en udstilling på et bibliotek i forhold til i miljøstationen hjemme i gården. Disse nye indtryk forventes at være medvirkende til en adfærdsændring. Lave samarbejde med en teatertrup om affaldstematurné til daginstitutioner.
- Gårdmandskurser i samarbejde med AMU, tekniske skoler og Gartnernes Fagforening udvikle nye kurser. Styrke mulighederne på praktikområdet





5) Sikken voldsom trængsel...

Trafikinitiativer, der skal reducere trafikbelastningen i bydelen til fordel for beboere og erhvervsliv.

Definition af indsatsområde

Store dele af bydelen har under Indre Nørrebros Bydelsråd fået gennemført trafiksaneringer ved etablering af trafiknklaver. Denne sanering er uafsluttet på grund af Bydelsrådets afvikling, hvilket har resulteret i trafikpolitiske konflikter for bydelen.

Vej & Park, Københavns Kommune har besluttet at evaluere »Trafikplan for Indre Nørrebro« i løbet af det kommende år med henblik på fredeliggørelse af boligområderne og indførelse af »sivegader«.

Der skabes en dialog omkring dette. Herunder er der brug for at udvikle og demonstrere løsninger, der kan afhjælpe problemet med den store mængde gennemkørende trafik, med en voldsom belastning i bydelen til følge.

Status for aktiviteter

- Trafikgruppe "for bevarelse af busslusen i Stengade", har lavet en idékonkurrence med det formål at skabe sammenhæng mellem de grønne områder i gaden
- Trafikgruppe for stop af gennemkørende trafik i Ravnsborggade - kvarteret
- Etablering af Multiplads på hjørnet af Sankt Hans Gade / Ravnsborggade
- Gadelaugget for trafiksanering i Peter Fabers Gade
- Evaluering af Guldbergsgade - området trafikmæssigt
- Etablering af plads foran Sjællandsgade Skole (Bad og Kirke)
- Diskussion og etablering af cykelrute fra det grønne til det blå (Assistents Kirkegård / Sjællandsgade)
- Generelt arbejde for sikre skoleveje

Arbejdsprogram frem til og med 2006

Der skal ske en overvejelse af, om Indre Nørrebro's bydel skal få lavet en samlet Trafik- og Byudviklings plan, som Københavns Kommune har gjort det på Amager, i Sydhavnen og på Østerbro.

Specielt ville en samlet Trafik- og Byudviklingsplan være fornuftig i forbindelse med omlægning af Nørrebrogade og sikring af, at man ikke flytter problemerne til andre områder. Det er vigtigt at tage udgangspunkt i virkeligheden og ikke i drømmen.

Målet er, at der gennemføres aktiviteter, som bidrager til en fredeliggørelse af bydelen, således at gader og pladser i højere grad bliver en del af friarealet. Og et samlet løft for bydelen, så det kommer beboere og erhvervsliv til gode.



Arbejdsprogram for 2005

Videreudvikling af den eksisterende trafiksanering, således at der kan skabes en bred tilslutning i bydelen til dette. For at skabe bred tilslutning bag trafikafviklingen i bydelen er det vigtigt, at der afsættes den nødvendige tid til udvikling og dialog. Dette skal koordineres med Vej & Park, Københavns Kommune, i forbindelse med evalueringsarbejdet.

Pt. har Vej og Park defineret dialog, som de bestemmer, (gennemføre deres skjulte dagsordner) i Ravnsborg-området og Guldbergsgade - området. Hvis vi skal fastholde de mange aktive, som har deltaget i det tidligere trafikarbejde, bliver vi nødt til at hjælpe borgerne med at lave alternative forslag til Vej og Parks oplæg. Evt. vende høringerne på hoved: Politikere og beboere laver trafikplanen og embedsmændene bliver hørt.

Årsplan 2005

• Fastlæggelse af status som boligområder:

Luft- og støjforurening skal reduceres.

Trafikhastigheder på max. 15/30 i lokalområder

Stop for gennemkørende trafik

Bedre forhold for cykler – cykelparkering og cykelstier

Forbedring af de trafikale forhold for handicappede og gamle, opretning af fortov mv.

Der skal arbejdes på at lave bedre parkeringsmuligheder.

Nedbringelse af P-pladsen ved indførsel af delebil, 5 fritidsbiler til 1 Delebils P-plads.

- Gennemførelse af trafiksaneringer i forbindelse med ophævelse af busslusen i Stengade
- Gennemførelse af trafiksaneringer med henblik på stop for gennemkørende trafik i Ravnsborggade - kvarteret
- Gennemførelse af evaluering og trafiksanering af Guldbergsgade - området
- Legepladsrenovering i Sankt Hans Gade / Ravnsborggade, Multipladsen bliver etableret.
- Gennemførelse af trafiksanering i Peter Fabers Gade
- Afholdelse af initiativer i forbindelse med miljøtrafikugen 2005
- Konkret adfærdsregulering i form af skilte for sikring af boligområder og skoleveje.
- Sikre skoleveje: Gå - bus, følgeordning for skolebørn
- Kampagne for etablering/opretholdelse af respekt for skolepatroljer hos cyklister og bilister
- Udbredelse af Nørrebro delebil i alle gader samt kampagne for debilsordninger
- Evaluering og videreudvikling af Nørrebro Delecykel for ladcykler, anhængere og el-cykler lokalt
- Dialog om bus og cykelgade fra Nordhavnen til Sydhavnen, (evt. letbane)
- Arbejdet med miljøcertificering af Nørrebrogade skal iværksættes:
 - Miljøzone på Nørrebrogade, venstresving forbydes på hele strækningen.
 - Gaderummet, social-snak på Nørrebrogade, bredere fortov, mødepladser!
 - Luft- og støjforurening skal reduceres.
 - Omlastning af varekørsel til lokale handlende uden for byen.
 - Nørrebro Teater, indarbejde bus - og togkort i billetten
 - Hastighed tilpasses busserne, busser standser før lysregulering.
 - Bedre forhold for cykler – cykelparkering og bredere cykelstier. Grøn bølge for cyklister.
 - Road pricing / bompunge gennemkørsel for at nedbringe pendlertrafikken
 - Undersøgelse af mulighederne for moderne sporvogne og / eller El-bus på Nørrebrogade – fra Nørreport til Nørrebro Station.



- Arbejdet med en overordnet Trafik- og Byudviklingsplan skal gennemføres i forbindelse med omlægningen af Nørrebrogade:
 - Luft- og støjforurening skal reduceres.
 - Forbedring af den offentlige trafik.
 - Road pricing / bompunge gennemkørsel for at nedbringe pendlertrafikken
 - Trafikhastigheder på max. 15/30 i lokalområder og 50 på fordelingsgader.
 - Bedre forhold for cykler – cykelparkering og cykelstier. Grøn bølge for cyklister.
 - Forbedring af de trafikale forhold for handicappede og gamle, opretning af fortove mv.
 - Der skal arbejdes på at lave bedre parkeringsmuligheder, ikke nødvendigvis flere pladser, men mere hensigtsmæssige placering. Fx offentlige P-kældre om natten.
 - Nedbringelse af P-pladsen ved indførsel af delebil, 5 fritidsbiler til 1 delebils P-plads

Årsplan 2006

- Videreførelse af årsplanen for 2005. Hvad blev ikke gennemført
- Afholdelse af aktiviteter i forbindelse med Miljøtrafikugen 2006

Samarbejdsparter

Beboere, beboerforeninger, lokale handlende, gadelaug, Københavns Kommune, specielt Vej og Park, Rådet for større Færdselssikkerhed, Rådet for Bæredygtig Trafik, Dansk Cyklist Forbundet – Kbh. Delebilsklubber og Biludlejningsfirmaer mv.

Det vil være spændende at inddrage studerende fra DTU, arkitekter, designskoler mv. for at få skæve vinkler på nye løsningsmuligheder.

Det er meget vigtigt, at der sker en inddragelse af borgere, samt at der etableres konfliktløsningskurser til brug ved udarbejdelse af større forslag til trafikomlægninger. Lokale beboere ved Elmegade ønsker en trafiksanering.

Succeskriterier 2005

- Gennemførelse af trafiksaneringer med henblik på stop for gennemkørende trafik i Ravnsborggade
- Gennemførelse af trafiksaneringer i Sjællandsgade – området, Plads ved Sjællandsgade Skole, sikker skolevej – Grøn cykelrute til det blå
- Gennemførelse af trafiksaneringer i Stengade – området, sammenhæng for det grønne område.
- Videreudvikling af delebilsordninger i karreer, gader, opgange samt kampagne for delebilsordning
- Fjernelse af 200 fritidsbiler og sikring af 40 delebils P-pladser til de nye delebiler
- Evaluering og videreudvikling af udlånsordning for ladcykler, anhængere og el-cykler lokalt.
- Afholdelse af initiativer i forbindelse med miljøtrafikugen 2005
- Etablering af miljøzoner på Nørrebrogade
- Opstart af dialog med henblik på omlægning af Nørrebrogade.
- Gennemføre kampagne for adfærdsregulering i forbindelse med boligområder og skoleveje
- Gennemførelse af tiltag med henblik på forbedring af trafiksikkerheden ved skoleveje



Succeskriterier 2006

- Videreførelse af Succeskriterier for 2005, som ikke blev gennemført
- Afholdelse af aktiviteter i forbindelse med miljøtrafikugen 2006
- Omlægning af Nørrebrogade

Idébank

Sikring af adgangsforhold for skraldemænd, således at det er muligt at få affald ud på gaden. Dette evt. i form af kunstbarrierer, cykelstativer eller ved beplantning.

Udvikling af projekt »Indvandrer cykler«, som skal gøre det mere attraktivt for indvandrere at cykle – ved at give det højere status at cykle.

Nedbringning af pendlertrafikken for virksomheder som f.eks.: Sølund, De Gamles By og Panum.

Konkret adfærdsregulering af bilister omkring korte køreture (koldstart) til bager, skoler m.m.





6) Miljø med mere

Definition af indsatsområder

Der er et kolossalt potentiale i at se økologi, kultur og det sociale i sammenhæng og lade disse tre områder befrugte hinanden, hvilket bl.a. kan bidrage til at højne den multikulturelle forståelse i bydelen (og vel at mærke ikke som envejsintegration). Samtidigt er der et stort behov for bedre koordinering mht. aktiviteter, synlighed og erfaringsudveksling.

Helt generelt skal integration – etnisk såvel som social – og gensidig kulturel berigelse spille en central rolle.

Status for aktiviteter

Mange af gruppens medlemmer er allerede i dag aktive som enkeltpersoner og i foreninger eller institutioner som Den Økologiske Produktionsskole, Økologiske Igangsættere og Atlas Teltforening. Derudover er der en særdeles lang række af yderligere initiativer af interesse for dette arbejde, fx Øglegøglerne, Rabarberlandet, diverse kulturgrupper, etniske foreninger, Badeanstaltens Venner (Sjællandsgade), m.m. Mange af disse »foreninger« var de »bærende« i forbindelse med afholdelse af Miljøfestivalen 2004

Arbejdsprogram frem til og med 2006

Målet er at skabe en netværksstruktur, som kan bidrage til at samle den enorme energi, foreninger og græsrodder i bydelen lægger for dagen og dermed synliggøre ressourcer, muligheder og behov i krydsfeltet mellem miljø, det kulturelle og det sociale.

Arbejdsprogram for 2005

At etablere „Det matrikelløse ressourceværksted«.

Årsplan for 2005

Gruppen har intet færdigt koncept, men derimod en spraglet buket af ideer, der stort set (se dog også nedenfor under »Idébank«) kan rummes under den overordnede idé om „*Det matrikelløse ressourceværksted*«.

Dette skal være et kreativt rum, hvor alle nørrebroere - men især børn/unge - kan arbejde i krydsfeltet mellem miljø, kultur og det sociale.

Ressourceværkstedet er en »festival« – som udgangspunkt af 3 dages varighed i perioden maj-september. I teltet bydes på en broget buket af aktiviteter: Persisk tehus, Nørrebroevy, idébestemte værksteder (element-værksted til eksperimenter med vedvarende energi og andre ressourcer, opfinderværksted...), det økologiske bagekartoffelkor, naturaktiviteter - især for børn (evt. indvandrerbørn), musik, gøgl,...

Indtil videre satses der på en festival i forbindelse med Miljøfestival 2005. Derudover kan der bl.a. tænkes samarbejde med Rabarberlandet om deres planlagte Kvarters festival på Blågårds Plads i september 2005.



Udover festivaler skal der arbejdes med bedre koordinering, bl.a. via www.grønzone.dk og en række andre hjemmesider (inkl. på arabisk, urdu, etc.), så det bliver let for alle i bydelen at finde frem til aktører og aktiviteter.

Årsplan for 2006

Videreudvikle aktiviteterne fra 2005.

Samarbejdspartnere

Gruppen ser et væld af potentielle samarbejdspartnere jvf. ovenstående om status på området i dag.

Netværket ønsker ikke at blive bundet til et hus med deraf følgende bureaukrati, men vil gerne udforske mulighederne for et løsere samarbejde med medborgerhuse, Agendacentret, m.m.

I denne forbindelse skal det nævnes, at netværket regner med at brainstorme videre i festligt lag på Den Økologiske Produktionsskole, hvor nye deltagere er velkomne.

Succeskriterium 2005

At etablere „Det matrikelløse ressourceværksted« i forbindelse med Miljøfestivalen 2005.

Succeskriterium 2006

Der er ikke formuleret noget succeskriterium for 2005, da vi først ønsker at evaluere indsatsen i 2005.

Idébank

- Guidet økologisk-social-kulturel rundtur på Nørrebro for børn fra andre dele af landet (måske også andre? – turister?)
- Helsidesannonce i fx På Gaden med mulighed for at krydse af, hvad man har lyst til at deltage i af aktiviteter
- Indvandraftener med film, foredrag, musik...



Tværgående parametre, der skal sikres i hvert indsatsområde

1) Kunst/håndværk og æstetik, integreres i arbejdet for at skabe en smukkere og mere bæredygtig bydel.

a. Status over nuværende og tidligere gennemførte aktiviteter

Den multietniske bydel giver en inspirerende broget kulturscene.

- Etniske Billedkunstnere SIMER har gennem de seneste måneder udarbejdet skitseforslag til »miljø-kunst« i byrummet på Indre Nørrebro (skulpturer, vandkunst, cykelstative, bænke, gavl- og gademalerier, mm.) og med integration af kunst i miljøarbejdet
- Bydelen har et omfattende netværk af kunstnere/værksteder. Bl.a. Fællesværkstedet Jagtvej og Billedværkstedet Nørrebrogade

b. Perspektiver

Gennem et tæt netværk skal kunst og gedigent håndværk integreres overalt, hvor det er muligt. Kunsten skal ud på gader og stræder, hvor den i højre grad skal sammentænkes i forbindelse med etablering af fysiske foranstaltninger.

c. Konkrete aktiviteter

- Afholdelse af seminar for kunstnere om emnet "Hvordan integreres kunst og håndværk i miljøarbejdet?"
- Fundraising til og igangsættelse af nogle af de udarbejdede "miljø-kunst"- skitser
- Etablering af projektet "Den blå gade", hvor kunstelementet sammentænkes i forbindelse med indsamling og udnyttelse af regnvand
- Demonstrationsprojekter hvor kunst og håndværk indarbejdes i forbindelse med etablering af miljøstationer
- Sammentænkning af kunst og integrationsarbejde i bydelen
- Indarbejdelse af kunsten i gadebilledet som en naturlig del af en trafiksanering
- Planlægning af kunstmarked på fx Sankt Hans Torv, som en brik i arbejdet for at synliggøre bydelens mange kunstaktive



2) Social- og integrationsarbejde som et vigtigt element i planlægning og gennemførelse af miljøarbejdet.

a. Status over nuværende og tidligere gennemførte aktiviteter

Vi har i bydelen lang tradition for at gennemføre sociale projekter herunder integrationsprojekter. For enkelte af disse har miljøarbejdet været inddraget, bl.a. kan nævnes følgende:

- Økologiske Igangsættere har i flere år gennemført Økologiske Torvedage, hvor social- og integrationsarbejde har været vigtige elementer.
- Rabarberland-projektet har gennemført en række integrationsprojekter, der bygger på en styrkelse af miljøet
- Som følge af affaldsprojektet på Indre Nørrebro er der gennemført uddannelse af og oprettet ca. 20 nye stillinger for grønne gårdmænd
- Café Offside har kombineret driften af en økologisk cafe med socialt arbejde
- Kapelvej medborgerhus kombinerer driften af en økologisk café med socialt arbejde
- Den Økologiske Produktionsskole kombinerer miljøundervisning med socialt arbejde
- En række virksomheder forsøger at inddrage socialt arbejde i driften, fx Spidsroden og Økotrans

b. Perspektiver

De fleste kvarterer i København er godt i gang med at udvikle sig til multikulturelle bydele. Det er dog næsten altid på Indre Nørrebro, konflikterne kommer op til overfladen, fx mellem grupper af unge, mellem familier, mellem muslimer og kristne. Det bliver derfor en vigtig opgave for centret at få integrationsarbejdet ind som et væsentligt element.

Gennem styrkelse af eksisterende og etablering af nye netværk skal der bygges bro mellem social- og integrationsarbejdet og miljøarbejdet. Målet er, at planlægge miljøarbejdet, så bydelens mange med etnisk baggrund deltager aktivt. Samtidig arbejdes der på, at sociale projekter indarbejder miljøparametre.

c. Konkrete aktiviteter

- Etablering af en grøn erhvervsstøtteordning for specielt etniske grupper, der skal gøre det lettere at komme i gang med egen butik. Ordningen skal udover at støtte administrativt, hjælpe med at igangsætte nye typer butikker, der bryder det noget ensformige udbud
- Gennem et tæt samarbejde med socialcenteret i bydelen, opbygges et netværk mellem ledige og grønne virksomheder/projekter. Her bygges bl.a. videre på erfaringerne med ansættelse af grønne gårdmænd
- Det eksisterende netværk mellem sociale projekter udbygges med inddragelse af aktører inden for miljøområdet, således at miljøperspektiver indarbejdes i kommende sociale projekter på et tidligt tidspunkt
- Videreudvikling af og støtte til opstart af en produktion af økologisk halal-kød